

การปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

นายนพดล สัมจินเทศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางผังเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1735-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

122210726

28 มี.ย. 2549

THE REDEVELOPMENT OF COASTAL COMMUNITY IN CHON BURI MUNICIPLTY

Mr. Nopphadol Somchinthe

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Urban Planning
Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1735-7

นายพนอด สัมจินเทศ : การปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

(THE REDEVELOPMENT OF COASTAL COMMUNITY IN CHON BURI MUNICIPLTY) อาจารย์ที่

ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ, 251 หน้า. ISBN 974-17-5842-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. วิเคราะห์ปัญหาและลักษณะของปัญหาของชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี 2. วิเคราะห์ผลกระทบของปัญหาต่อชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี 3. วิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีในการปรับปรุงฟื้นฟู 4. วิเคราะห์รูปแบบและเสนอแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

จากการศึกษาชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี ในอดีตมีการตั้งถิ่นฐานอยู่ในทะเลแต่ปัจจุบันลักษณะของชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. ชุมชนที่ยังอยู่ในทะเลซึ่งส่วนใหญ่ประชาชนประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง 2. ชุมชนที่อยู่บนบกประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างทั่วไป จากการศึกษาพบว่าปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี คือ ปัญหาทางด้านกายภาพประกอบด้วยอาคารที่มีขนาดเล็กและเก่าชำรุด ถนนซอยของชุมชนชายทะเลมีขนาดแคบ ปัญหาความหนาแน่นประชากรของชุมชนชายทะเลซึ่งมีความหนาแน่นมาก ส่วนปัญหาสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยจำนวนขยะที่ตกค้างอยู่ในชุมชน ปัญหาน้ำท่วมขังและปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยลงทะเล ซึ่งจะมีความรุนแรงมากขึ้นหากปล่อยให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นโดยไม่มี การควบคุม นอกจากนี้ปัญหาแหล่งงานในชุมชนมีน้อยทำให้ประชาชนในชุมชนต้องเดินทางออกไปประกอบอาชีพนอกชุมชนชายทะเลจะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงพื้นที่ด้วยการนำวิธีการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนประกอบด้วย 1. การอนุรักษ์ 2. การบูรณะปรับปรุง 3. การรื้อสร้างใหม่ มาใช้กับชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนชายทะเลนอกจากนี้การปรับปรุงชุมชนให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีประกอบด้วย 1. การพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อการอนุรักษ์ชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี เป็นการพัฒนาที่มีการกำหนดแผนในการพัฒนาเป็นช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงอาคาร ถนน ระบบการให้บริการสาธารณูปโภคและมีการนำกฎหมายผังเมืองเข้ามาเป็นข้อกำหนด เช่น กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชน การกำหนดรูปแบบการปลูกสร้างอาคารในชุมชนต้องเป็นแบบอาคารดั้งเดิมหรือใกล้เคียงของเดิม 2. การปรับปรุงฟื้นฟูด้านสิ่งแวดล้อมคือ การจัดทำที่บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยทิ้งลงทะเลการจัดเก็บขยะการพัฒนาพื้นที่รกร้างว่างเปล่าโดยการนำกฎหมายและการจัดเก็บภาษีมาดำเนินการต่อผู้ที่ทำมลภาวะกับชุมชน 3. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี โดยมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพประมงชายฝั่งเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ชาวชุมชน 4. การฟื้นฟูการท่องเที่ยวภายในชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี เพื่อเป็นตัวเสริมรายได้ของประชาชนในชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางผังเมือง
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต..... พนอด สัมจินเทศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ

447 41576 25 : MAJOR URBAN PLANNING

KEY WORD : URBAN REDEVELOPMENT / COMMUNITY DEVELOPMENT

NOPPHADOL SOMCHINTHED : THE REDEVELOPMENT OF COASTAL
COMMUNITY IN CHON BURI MUNICIPLTY. THESIS ADVISOR : ASSOC.
PROF. SAKCHAI KIRINPANU,Ph.D.,251 pp. ISBN 974-53-1735-7.

The objective of this research is to 1) analyze the problems and their aspects of the coastal community in Chon Buri Municipality, 2) investigate the effect of the problems on the coastal community, 3) to examine its potential in the renovation of the community, and 4) point out the pattern and offer guidelines for renovation.

The study reveals that in the past there was a community living on the sea, but at present the community is divided into two groups: 1. A group of residents, living on the sea, who mostly have a career in coastal fishing 2. A group of residents, living on land, who are mostly merchants and have general jobs. It is found that a major problem affecting changes of the community is the physical problem including small and worn out buildings, narrow streets, and overcrowding. The environmental problem includes the quantity of the garbage in the community, flooding and polluted water pouring to the sea. Water pollution will become more serious if the population increases uncontrollably. Besides, the availability of few workplaces in the community causes residents to commute to work outside the coastal community. Consequently, there is a need to renovate the area through 1. Preservation, 2. Rehabilitation, and 3. Redevelopment to solve the existing problems, maintenance of the specific identity of the coastal community, and renovation of the community to become an attraction.

The study results offers recommendations regarding the redevelopment of the coastal community in Chon Buri. First, the redevelopment of a specific area, such as the buildings, streets and infrastructure system, to preserve the community should be scheduled according to the plan given. The city plan legislature should also be taken into account as regulation measures. For example, the utilization of the community land should be regulated. In addition, the models of new buildings constructed in the community should be the same or similar to the old ones. Second, regarding the environmental redevelopment, a water treatment system, garbage collection, and the development of deserted land should be implemented through law and tax collection for those who create pollution within the community. Third, participation in the preservation of the coastal community should be encouraged through the support of coastal fishing to motivate the community's residents. Fourth, tourism industry within the coastal community in Chon Buri should be redeveloped to support the income of the community's residents.

Department Urban and regional planning

Field of study Utban planning

Academic year 2004

Student's Signature *Nopphadol Somchinthed*
Advisor ' s signature *Sakchai Kirinpanu*

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษา และจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย คิรินทร์ภาณุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี ทายตะคุ อาจารย์ ดร. ไชศรี ภักดีสุขเจริญ และ รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติ จิวะกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วยความเมตตาอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้อบรม สั่งสอน และแนะแนวทางในการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในภาควิชาแห่งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ผังเมืองรุ่น 26 ทุกคน และคุณเพิ่มศักดิ์ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ต่อข้าพเจ้าเสมอมา ขอขอบคุณข้าราชการส่วนสำรวจทุกท่านที่เป็นกำลังใจในการศึกษาต่อครั้งนี้โดยเฉพาะคุณจรงค์ เสมดี กับคุณชุมพร เนตรนิยม

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ครอบครัวเอี่ยมอานวย และ ครอบครัวส้มจินเทศ ของข้าพเจ้าที่ให้ความห่วงใย และความช่วยเหลือทุกด้านเสมอมาตลอดระยะเวลาในการศึกษา จนเป็นผลให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการศึกษา และจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฐ
สารบัญแผนภูมิ	ฒ
สารบัญแผนที่	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา	3
1.5 ข้อจำกัดในการศึกษา	3
1.6 แหล่งที่มาของข้อมูล	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.8 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	6
บทที่ 2 แนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน	10
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่พักอาศัย	17
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย	21
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการตั้งถิ่นฐานริมน้ำ	23
2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงฟื้นฟูเมือง	24
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
2.7 สรุปแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	43

บทที่ 3 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	48
3.1 ประวัติและการตั้งถิ่นฐานของชุมชน.....	48
3.1.1 เหตุผลของการตั้งชุมชนชายทะเล.....	48
3.1.2 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน.....	48
3.1.3 บทบาทและความสำคัญของชุมชน.....	48
3.2 ที่ตั้งและอาณาเขต.....	49
3.3 ลักษณะทางกายภาพ.....	49
3.3.1 สภาพทางภูมิศาสตร์.....	49
3.3.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ชุมชนชายทะเล.....	52
3.3.2.1 บทบาทและแนวโน้มในการขยายตัวของชุมชนชายทะเล.....	58
3.3.2.2 สภาพทั่วไปของบริเวณโดยรอบชุมชนชายทะเล.....	60
3.3.2.3 ความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนชายทะเลกับชุมชนโดยรอบ.....	61
3.3.3 การให้ประโยชน์อาคารและสิ่งปลูกสร้าง.....	67
3.3.4 สภาพอาคารและสิ่งปลูกสร้าง.....	68
3.3.4.1 จำนวนชั้น.....	68
3.3.4.2 วัสดุของอาคาร.....	71
3.3.4.3 รูปแบบของอาคาร.....	71
3.3.4.4 สภาพของอาคารในชุมชนชายทะเล.....	72
3.3.5 กรรมสิทธิ์เนื้อที่แปลงที่ดิน และ ราคาที่ดิน.....	72
3.4 ลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม.....	73
3.4.1 จำนวนประชากรและอัตราการเพิ่มประชากร.....	79
3.4.2 วัฒนธรรม ประเพณี ที่สำคัญของท้องถิ่น.....	80
3.5 การบริการสังคม.....	81
3.5.1 ระบบประปา.....	81
3.5.2 ระบบไฟฟ้า.....	81
3.5.3 ระบบโทรศัพท์.....	81
3.5.4 การไปรษณีย์โทรเลข.....	81
3.5.5 การระบายน้ำ.....	82

3.5.6 การจัดการขยะมูลฝอย.....	82
3.5.7 ด้านการกำจัดสิ่งปฏิกูล.....	82
3.5.8 การจัดการน้ำเสีย.....	83
3.5.9 โรงเรียนและโรงพยาบาล.....	83
3.6 โครงข่ายการคมนาคมขนส่ง.....	85
3.7 แผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับชุมชน.....	85
บทที่ 4 การวิเคราะห์พื้นที่ชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี.....	88
4.1 การประเมินผลแบบสอบถาม.....	88
4.1.1 ลักษณะทางด้านประชากร.....	89
4.1.2 ลักษณะของที่พักอาศัยและการครอบครอง.....	91
4.1.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	92
4.1.4 ลักษณะทางด้านกายภาพ.....	94
4.1.5 การคมนาคมขนส่ง.....	98
4.1.6 การให้บริการสาธารณูปโภค.....	100
4.1.7 การให้บริการสาธารณูปการ.....	105
4.1.8 ลักษณะทางด้านสิ่งแวดล้อม.....	107
4.1.9 ลักษณะทางด้านสังคม.....	109
4.1.10 จุดเด่นและจุดด้อยของชุมชน.....	111
4.1.11 แนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเล.....	111
4.2 การวิเคราะห์พื้นที่ชุมชนชายทะเล.....	112
4.2.1 การวิเคราะห์ทางด้านกายภาพ.....	112
4.2.2 การวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ.....	114
4.2.3 การวิเคราะห์ทางด้านสังคม.....	115
4.3 ปัญหาของชุมชนชายทะเลและความสัมพันธ์ของปัญหา.....	117
4.3.1 ปัญหาของชุมชน.....	117
4.3.1.1 ปัญหาด้านกายภาพ.....	117
4.3.1.2 ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง.....	119
4.3.1.3 ปัญหาเศรษฐกิจ.....	120

4.3.1.4 ปัญหาด้านสังคม.....	121
4.3.1.5 ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม.....	121
4.3.2 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา.....	122
4.4 การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ชุมชนชายทะเล.....	129
4.4.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด.....	130
4.4.2 การวิเคราะห์บทบาทของชุมชนชายทะเล.....	135
บทที่ 5 แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี.....	136
5.1 วัตถุประสงค์ เป้าหมายและกรอบแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟู.....	137
5.1.1 วัตถุประสงค์ในการปรับปรุงฟื้นฟู.....	137
5.1.2 เป้าหมายในการปรับปรุงฟื้นฟู.....	137
5.1.3 กรอบแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟู.....	138
5.2 แนวความคิดในการปรับปรุงทางกายภาพ.....	139
5.2.1 แนวความคิดในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเล.....	140
5.3 แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูด้านโครงข่ายการคมนาคมและขนส่ง.....	184
5.4 แนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูด้านระบบสาธารณสุข.....	187
5.5 แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูการประกอบอาชีพ.....	189
5.6 แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูป่าชายเลน.....	190
5.7 แผนงานในการปรับปรุงฟื้นฟู.....	190
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	192
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	192
6.2 การวางผังเมืองเฉพาะเพื่อการอนุรักษ์ชุมชนชายทะเล.....	193
6.2.1 การปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีด้านสิ่งแวดล้อม.....	194
6.2.2 การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ชุมชนชายทะเล เทศบาลเมืองชลบุรี.....	195
6.2.2.1 รูปแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับชุมชนชายทะเลเทศบาลเมือง ชลบุรี.....	196

6.2.3 การฟื้นฟูการท่องเที่ยวภายในชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี.....	199
6.3 สรุปผลที่ได้รับจากการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี.....	200
6.4 การปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีกับผลกระทบต่อพื้นที่ชุมชน ข้างเคียง.....	200
6.5 ข้อเสนอแนะในการนำแผนการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรีไปสู่ การปฏิบัติ.....	201
6.6 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการขั้นต่อไป.....	202
รายการอ้างอิง.....	204
ภาคผนวก.....	209
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	251

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชนชายทะเลปี พ.ศ. 2547	60
ตารางที่ 3.2 แสดงการใช้ประโยชน์อาคารของชุมชนชายทะเล	68
ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนชั้นของอาคารภายในชุมชนชายทะเล.....	68
ตารางที่ 3.4 แสดงการใช้วัสดุในการก่อสร้างอาคาร	71
ตารางที่ 3.5 แสดงรูปแบบของอาคารภายในชุมชนชายทะเล	71
ตารางที่ 3.6 จำนวนประชากรและอัตราการเพิ่มประชากร	80
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของอายุ อาชีพ รายได้และรายได้ครัวเรือน	90
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของประเภทอาคาร ระยะเวลา และความสัมพันธ	93
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละปัญหาทางเศรษฐกิจ.....	94
ตารางที่ 4.4 ปัญหาด้านกายภาพ	96
ตารางที่ 4.5 ความห่างไกลและวิธีการเดินทางของประชาชน	99
ตารางที่ 4.6 การให้บริการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ	103
ตารางที่ 4.7 การเดินทางจากชุมชนไปยังแหล่งสาธารณูปการ.....	106
ตารางที่ 4.8 สถานประกอบการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม.....	108
ตารางที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ของปัญหาภายในชุมชนชายทะเล	124
ตารางที่ 4.10 แสดงปัญหาสถานที่เกิด สาเหตุ และผลกระทบ.....	125

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 3.1	พื้นที่แหล่งอาหารของชาวชุมชนชายทะเล	47
ภาพที่ 3.2	สภาพความสมบูรณ์ของชุมชนชายทะเล	47
ภาพที่ 3.3	บ้าน 2 ชั้น ด้านล่างอยู่อาศัยด้านบนเก็บน้ำ	48
ภาพที่ 3.4	ตุ่มใส่น้ำประจำบ้าน	48
ภาพที่ 3.5	ลักษณะอาคารไม้ยกพื้นสูงยุคแรก	52
ภาพที่ 3.6	ลักษณะการเรียงแถวของอาคาร	52
ภาพที่ 3.7	บ้านไม้หลังคากระเบื้องเผายุคแรก	55
ภาพที่ 3.8	ลักษณะอาคารของชุมชนชายทะเล	55
ภาพที่ 3.9	บ้านครึ่งไม้ครึ่งปูนในปัจจุบัน	55
ภาพที่ 3.10	ลักษณะบ้านทรงไทยที่ปลูกบนบก	55
ภาพที่ 3.11	อาคารพาณิชย์บนถนนวชิรปราการ	55
ภาพที่ 3.12	ลักษณะอาคารไม้เก่าบนถนนวชิรปราการ	55
ภาพที่ 3.13	โรงงานน้ำปลาของบริษัทไทยปริดา	56
ภาพที่ 3.14	โรงงานน้ำปลาทิพรส	56
ภาพที่ 3.15	บริเวณท่าเทียบเรือพลี	56
ภาพที่ 3.16	การขนส่งจากเรือขึ้นรถยนต์	56
ภาพที่ 3.17	บริเวณท่าเทียบเรือทำเป็นสถานที่ตากปลา	56
ภาพที่ 3.18	ท่าเทียบเรือสมัยใหม่ทำเป็นคอนกรีต	56
ภาพที่ 3.19	ที่ว่างและน้ำท่วมซึ่งขอยไกรเกรียงยุค	57
ภาพที่ 3.20	ที่ว่างและน้ำท่วมซึ่งขอยท้ายบ้าน	57
ภาพที่ 3.21	ที่ว่างและน้ำท่วมซึ่งขอยชาติเดชา	57
ภาพที่ 3.22	การประกาศขายที่ในชุมชนชายทะเล	57
ภาพที่ 3.23	ถนนขอยสำราญราษฎร์	58
ภาพที่ 3. 24	ถนนขอยท้ายบ้าน	58
ภาพที่ 3.25	คลองลั้งเขป	58
ภาพที่ 3.26	พื้นที่สาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่อยู่ในทะเล	58
ภาพที่ 3.27	สนามกีฬาริมถนนภาคตรา	67
ภาพที่ 3.28	บริเวณอ่าวด้านหลังชุมชนชายทะเล	67
ภาพที่ 3.29	สะพานเรียบชายฝั่งทะเล	67

ภาพที่ 4.1 - 4.2 อาคารไม่มีความเป็นระเบียบและอยู่อย่างแออัด	118
ภาพที่ 4.3 - 4.6 มีขยะตกค้างเป็นจำนวนมากภายในชุมชน.....	118
ภาพที่ 4.7 - 4.8 พื้นที่ที่รกร้างและอาคารร้างกระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน.....	119
ภาพที่ 4.9 - 4.10 ถนนมีขนาดแคบ.....	120
ภาพที่ 4.11 - 4.12 การจราจรติดขัด	120
ภาพที่ 4.13 - 4.14 ประชากรมีรายได้ต่ำ.....	121
ภาพที่ 4.15 ที่ตั้งชุมชนอยู่ใกล้สถานที่ราชการ	130
ภาพที่ 4.16 บริเวณชุมชนชายทะเลยุคเริ่มแรก.....	130
ภาพที่ 4.17 สภาพผิวการจราจรที่ชำรุด.....	131
ภาพที่ 4.18 บ้านที่เก่าและชำรุดตามเวลา	131
ภาพที่ 4.19-4.20 การบุกรุกที่สาธารณะ.....	132
ภาพที่ 4.21 การบุกรุกถนนสาธารณะ	132
ภาพที่ 4.22 สภาพซอยที่มีขนาดแคบมาก	132
ภาพที่ 4.23 บริเวณป่าชายเลน.....	133
ภาพที่ 4.24 เส้นทางเชื่อมต่อกับภายนอกชุมชน.....	133
ภาพที่ 4.25 ท่าเทียบเรือภายในชุมชน.....	133
ภาพที่ 4.26 อาคารเก่าที่อยู่ในชุมชนชายทะเล.....	133
ภาพที่ 4.27 มีพื้นที่บนบกเหลือน้อย.....	134
ภาพที่ 4.28 สภาพความเสื่อมโทรมบริเวณริมทะเล.....	134
ภาพที่ 4.29 ชุมชนเป็นพื้นที่เสื่อมโทรม.....	134
ภาพที่ 4.30 ขาดเอกลักษณ์การเป็นชุมชนชายทะเลยุคเริ่มแรก.....	134
ภาพที่ 6.1 เรือท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี.....	197
ภาพที่ 6.2 เรือแนวของชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี.....	198

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1.1 กรอบขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	8
แผนภูมิที่ 2.1 แบบจำลององค์ประกอบการตั้งถิ่นฐานมนุษย์	12
แผนภูมิที่ 2.2 แบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของ Michaelcarr	15
แผนภูมิที่ 2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	45

สารบัญแนบที่

หน้า

แผนที่ 1.1 แสดงที่ตั้งพื้นที่ศึกษาชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี	9
แผนที่ 3.1 แสดงที่ตั้งของการตั้งถิ่นฐานภายในชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี	50
แผนที่ 3.2 แสดงที่ตั้งชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี	51
แผนที่ 3.3 ทิศทางลมของพื้นที่ชุมชนชายทะเล	53
แผนที่ 3.4 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปี พ.ศ. 2547	54
แผนที่ 3.5 แสดงการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชายทะเลปี พ.ศ. 2517	63
แผนที่ 3.6 แสดงการขยายตัวของชุมชนชายทะเลปี พ.ศ. 2539	64
แผนที่ 3.7 แสดงแนวโน้มทิศทางการขยายตัวของชุมชนชายทะเลในอนาคต	65
แผนที่ 3.8 แสดงเส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่รอบนอกชุมชนชายทะเล	66
แผนที่ 3.9 แสดงการใช้ประโยชน์อาคารแต่ละประเภท	69
แผนที่ 3.10 แสดงจำนวนชั้นของอาคาร	70
แผนที่ 3.11 แสดงประเภทวัสดุของอาคาร	75
แผนที่ 3.12 แสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน	76
แผนที่ 3.13 แสดงราคาประเมินที่ดินต่อไร่ พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2550	77
แผนที่ 3.14 แสดงพื้นที่ที่ว่าง	78
แผนที่ 3.15 แสดงที่ตั้งการให้บริการสาธารณสุขการเทศบาลเมืองชลบุรี	84
แผนที่ 3.16 แสดงเส้นทางการสัญจรทางบกของชุมชนชายทะเลเทศบาลเมืองชลบุรี	87
แผนที่ 5.1 แสดงพื้นที่ชุมชนย่อยจำนวน 10 ชุมชน	142
แผนที่ 5.2 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนภาคตรา	145
แผนที่ 5.3 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนทำบ้าน	150
แผนที่ 5.4 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนกลบ่อมค่าย	154
แผนที่ 5.5 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนลำราญราษฎร์	159
แผนที่ 5.6 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนท่าเรือพลี – ศรีนิคม	163
แผนที่ 5.7 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนไกรเกรียงยุค	167
แผนที่ 5.8 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนเสริมสันติ	171
แผนที่ 5.9 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนอุทยาน	175

	หน้า
แผนที่ 5.10 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนชมสำราญ.....	179
แผนที่ 5.11 แสดงข้อเสนอแนะการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนย่านโพธิ์ทอง.....	183